

Sygn. akt I PK 86/19

POSTANOWIENIE

Dnia 20 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z powództwa A.D.
przeciwko Urzędowi Miasta S.
o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 20 maja 2020 r.,
skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 10 stycznia 2019 r., sygn. akt IX Pa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od skarżącej na rzecz pozwanego kwotę 240 (dwieście
czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego
w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. IX Wydział Pracy wyrokiem z dnia 10 stycznia 2019 r. oddalił apelację powódki A.D. od wyroku Sądu Rejonowego [...] w K. z dnia 11 lipca 2018 r. oddalającego powództwo przeciwko Urzędowi Miasta S. o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do oceny, czy przyczyna wypowiedzenia powódce umowy o pracę, czyli likwidacja stanowiska pracy wskutek likwidacji Biura Radców Prawnych w pozwanym Urzędzie, była rzeczywista i uzasadniona. W pierwszej kolejności Sąd drugiej instancji podkreślił, że ocena

dokonania przez pracodawcę zmian organizacyjnych, w tym likwidacji stanowisk pracy, należy do sfery zarządczej autonomii pracodawcy, która nie podlega weryfikacji sądowej. W konsekwencji Sąd nie był władny do oceny czy pozwany dokonał analizy ekonomicznej likwidacji Biura Radców Prawnych oraz wyboru opłacalności korzystania z usług podmiotów zewnętrznych w zakresie obsługi prawnej. Dla oceny skuteczności wypowiedzenia powódce umowy o pracę nie były też konieczne ustalenia czy zakres i ilość zadań w pozwanym Urzędzie pozwalała na zatrudnienie powódki również przy korzystaniu z usług kancelarii zewnętrznej.

Konieczne natomiast było ustalenie, czy wraz z likwidacją zakładowego Biura Radców Prawnych zlikwidowano wszystkie takie stanowiska pracy oraz czy wszystkie zadania tego biura zostały przekazane kancelarii zewnętrznej. W tym zakresie bezsporne było, że zarządzeniami nr[...]/2017 oraz [...]/2017 z dnia 26 czerwca 2017 r. zlikwidowano z dniem 31 sierpnia 2017 r. Biuro Radców Prawnych, w którym zatrudniona była powódka na stanowisku radcy prawnego. W związku z tym pozwany tego samego dnia złożył powódce oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia podając jako przyczynę reorganizację pozwanego Urzędu oraz likwidację Biura Radców Prawnych i wszystkich stanowisk pracy wchodzących w skład Biura, w tym stanowiska powódki. W konsekwencji Sąd drugiej instancji uznał, że pozwany w sposób dostateczny wykazał zasadność wskazanej przyczyny wypowiedzenia powódce umowy o pracę.

W tak dokonanej ocenie Sąd ten miał na uwadze, że wyrok z dnia 25 kwietnia 2017 r. przywracający powódkę do pracy po wcześniej dokonanym wypowiedzeniu jej umowy o pracę zapadł w innym stanie faktycznym. Wówczas powódka została zwolniona z powodu likwidacji Biura Radców Prawnych, tyle że w ramach likwidacji wymienionej komórki wyłącznie jej stanowisko zostało zlikwidowane, a ponadto pozwany pracodawca nie zastosował kryteriów doboru powódki do zwolnienia z pracy, co było motywem wyroku przywracającego ją do pracy. Natomiast w kolejnej (przedmiotowej) sprawie ustalono, że została zlikwidowana cała komórka organizacyjna radców prawnych wraz ze wszystkimi stanowiskami pracy, a zadania tych pracowników zostały zlecone kancelarii zewnętrznej.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie: 1/ art. 45 § 1 k.p. przez błędną wykładnię i przyjęcie: (-) że powołanie Biura Radców Prawnych zarządzeniem z 22 czerwca 2017 r., a następnie wydanie w dniu 26 czerwca 2017 r. zarządzenia o likwidacji w strukturze pozwanego tego Biura było faktycznym, realnym powołaniem i likwidacją Biura, uzasadniającym wypowiedzenie jej umowy o pracę, w sytuacji, gdy już wcześniej zarządzeniem z 22 maja 2015 r. Biuro Radców Prawnych zostało zlikwidowane, ale a w strukturze pozwanego funkcjonowało stanowisko radcy prawnego, które zajmował Z.N. oraz korzystano z usług kancelarii zewnętrznej. Po ponownym powołaniu tego biura zakres zadań tego radcy prawnego nie zmienił się, ani nie wykonywał on czynności koordynatora Biura, a zadania powierzone powódce miały charakter marginalny, ponieważ pozwany w niezmienionym zakresie korzystał z usług kancelarii zewnętrznych; (-) za zasadne i zgodne z prawem ponowne wypowiedzenie powódce umowy o pracę z tej samej przyczyny jak w pierwszym wypowiedzeniu, pomimo prawomocnego wyroku Sądu uznającego pierwsze wypowiedzenie za niezgodne z prawem i przywracającego powódkę do pracy u pozwanego na dotychczasowych warunkach pracy i płacy, i pomimo że sporna przyczyna była już nieaktualna, ponieważ Biuro Radców Prawnych zostało zlikwidowane w 2015 r. a pomimo zarządzenia z dnia 22 czerwca 2017 r. formalnie ponownie tworzącego Biuro już faktycznie nie funkcjonowało, (-) przez niezastosowanie i odmowę przywrócenia powódki do pracy na dotychczasowych warunkach pracy i płacy pomimo niezasadności wypowiedzenia i możliwości oraz celowości reaktywowania stosunku pracy powódki; 2/ art. 8 k.p. przez niezastosowanie w sytuacji gdy wypowiedzenie powódce umowy o pracę naruszało zasady współżycia społecznego, w szczególności zasadę lojalności i przyzwoitości; 3/ art. 382 k.p.c. przez oparcie rozstrzygnięcia jedynie na części zgromadzonego w sprawie materiału procesowego, w szczególności z pominięciem uzasadnienia wyroku z dnia 25 kwietnia 2017 r., w którym ustalono, że w 2015 r. doszło do faktycznej likwidacji Biura Prawnego, ale w strukturze pozwanego figurowało stanowisko radcy prawnego odpowiadające rodzajowo kwalifikacjom powódki, na które pomimo likwidacji Biura mogła zostać przywrócona do pracy, gdyż z zeznań powódki wynikało, że pozwany pracodawca po przywróceniu jej do pracy umieścił ją w budynku, w którym w przeszłości nie

urzędował żaden radca prawny i równocześnie odległym od jednostek, które miała obsługiwać oraz nie wyposażył w narzędzia pracy. Ponadto Z.N. jako koordynator Biura nie kontaktował się z powódką po jej przywróceniu do pracy, ani nie koordynował pracy Biura. Doszło też do pominięcia zarządzenia nr [...] /2017 z dnia 22 czerwca 2017 r. określającego jednostki organizacyjne przydzielone powódce oraz jednostki przydzielone radcy prawnemu Z.N. do obsługi po 22 czerwca 2017 r.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powódka wskazała na oczywistą zasadność skargi oraz na potrzebę wykładni art. 45 § 1 k.p. przez wyjaśnienie „czy po przywróceniu do pracy wyrokiem sądu ze względu na wady wypowiedzenia pracodawca może dokonać ponownie wypowiedzenia z powołaniem się na te same przyczyny (fakty), które leżały u podstaw poprzedniego wypowiedzenia?, czy takie ponowne wypowiedzenie jest uzasadnione w rozumieniu art. 45 § 1 k.p.?”.

Skarżąca wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w całości i przekazanie temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania kasacyjnego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy, przez przywrócenie skarżącej do pracy u pozwanego na dotychczasowych warunkach pracy i płacy oraz zasądzenie kosztów procesu za obie instancje wedle norm przepisanych, jak również zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia jej do rozpoznania oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. Powołanie się w skardze kasacyjnej na potrzebę wykładni przepisów prawnych wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania przez autora skargi, że na podstawie tych samych przepisów prawnych w różnych sprawach tego samego rodzaju podejmowane są rozbieżne rozstrzygnięcia

sądowe, które to rozbieżności nie znajdują przekonującego uzasadnienia w różnicach wynikających z ustaleń dotyczących okoliczności faktycznych lub prawnych w tych sprawach. Konieczne jest opisanie tych wątpliwości lub rozbieżności i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a ponadto przedstawienie przez skarżącego własnej propozycji interpretacyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 30 stycznia 2003 r., I PZ 124/02, LEX nr 1130960; z dnia 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Przesłanka ta wymaga więc wykazania przez autora skargi, że określony przepis prawa budzi poważne wątpliwości, ze wskazaniem na czym one polegają, że nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 Nr 12, poz. 151; z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane).

Natomiast w razie powołania przesłanki przedsądu, jaką jest oczywista zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX

nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

Przenosząc powyższe na grunt przedmiotowej sprawy należy potwierdzić, że skarżąca nie wykazała powołanych przesłanek przedsądu, a jej wywody stanowiły polemikę ze stanowiskiem Sądu Okręgowego, co nie poddaje się weryfikacji kasacyjnej (art. 398³⁻ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Z miarodajnie ustalonego stanu faktycznego w tej kolejnej (przedmiotowej) sprawie jednoznacznie wynikało, że tym razem pozwany definitywnie zlikwidował całe Biuro Radców Prawnych i zwolnił wszystkich jego pracowników. W konsekwencji nie było już potrzeby badania kryteriów doboru skarżącej do rozwiązania stosunku pracy w sytuacji powierzenia całości obsługi prawnej kancelarii zewnętrznej. Oznaczało to, że sporna przyczyna wypowiedzenia stosunku pracy okazała się tym razem prawdziwa i uzasadniona w rozumieniu art. 45 § 1 k.p. W spornym zakresie skarżąca nie wykazała też, że wymieniony przepis prawa nie doczekał się wykładni albo jego niejednolita wykładnia wywołuje lub wymaga usunięcia rozbieżności w odniesieniu do nowego stanu faktycznego, który uzasadniał wypowiedzenie stosunków pracy wszystkim radcom prawnym wskutek uprawnionego zlecenia całości obsługi prawnej podmiotowi zewnętrznemu. Taki stan rzeczy ani zaskarżony wyrok w żadnym razie nie oznaczały zatem oczywistego naruszenia prawa, w tym art. 8 k.p., który nie uzasadniał oczekiwanego utrzymania jednego etatu pracowniczego dla skarżącej w razie zmiany sposobu obsługi prawnej przez stronę pozwaną.

Mając powyższe na uwadze poddana przedsądowi skarga kasacyjna nie tylko nie była oczywiście zasadna, ale okazała się bezpodstawna i bezzasadna, przeto Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., zasądzając od skarżącej należne pozwanemu koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym w zgodzie z art. 98 k.p.c.